

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovi člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2010. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA – OPĆI IZBORI 2010. **SRPSKE NAPREDNE STRANKE**

Broj: 03-07-6-475/11
Sarajevo, 27. juni 2012. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE	9

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Srpske napredne stranke i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u oktobru 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je izraziti mišljenje na osnovi revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

Revizija je na osnovi uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Srpska napredna stranka u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Srpska napredna stranka u 2010. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Srpske napredne stranke i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2010. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Srpska napredna stranka ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 95.918,89 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	8.270,00	8,62%
2	Prilozi fizičkih osoba	75.939,25	79,17%
3	Prilozi pravnih osoba	250,00	0,26%
4	Prihodi od imovine	0,00	0,00%
5	Prihodi od pravnih lica	535,00	0,56%
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00%
7	Prihodi iz proračuna	10.924,64	11,39%
	Ostali prihodi	0,00	0,00%
	Ukupni prihodi:	95.918,89	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju Srpska napredna stranka iskazala je ukupne rashode u iznosu od 100.687,87 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Srpska napredna stranka. Skraćeni naziv stranke je SNS.

Dana 18.07.2009. godine, politička stranka je upisana u registar Osnovnog suda u Banjoj Luci, broj: Rp-1/07, pod nazivom: "Srpska narodna radikalna stranka Republike Srpske". Rješenjem o upisu promjena u registar suda, broj: Rp-1/07 od dana 19.03.2009. godine, promjenjen je naziv stranke u "Srpska napredna stranka", dok je rješenjem broj: Rp-1/07 od 03.06.2010. godine u registar suda kao lice za zastupanje i predstavljanje Srpske napredne stranke upisan Adam Šukalo, predsjednik.

Sjedište političke stranke je u Banjoj Luci, ulica Jovana Dučića br. 40¹.

Za zastupanje stranke ovlašten je Adam Šukalo, predsjednik.

¹ Dana 11.04.2012. godine SNS je dostavila obavještenje o promjeni adrese sjedišta stranke za prijem pošte (Ivana Franje Jukića 11/lok. 6)

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2010. godinu je Ljubiša Aladžić. Prema podacima iz finansijskog izvještaja za 2010. godinu, Srpska napredna stranka nema niže nivoe organiziranja².

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaj za 2010. godinu i postizborni finansijski izvještaj – Opći izbori 2010. godine Srpske napredne stranke.

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je Srpska napredna stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Obim revizije finansijskih izvještaja Srpske napredne stranke obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih lica, prihode iz budžeta i troškove kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Služba za reviziju je obavila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Srpske napredne stranke 2008. godinu, nakon čega je izdat izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama. Nakon izvršene revizije za 2009. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Srpske napredne stranke sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama da stranka treba postupati u skladu sa odredbama člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovi uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2010. godinu, utvrđeno je da Srpska napredna stranka nije ispoštovala preporuke iz Izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2009. godinu, odnosno i dalje postupa suprotno odredbama člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Revizijom je utvrđeno da je Srpska napredna stranka prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovi dokumentacije koja je dostavljena uz anonimnu prijavu³, utvrđeno je da je Srpska napredna stranke primila sredstva-donacije u ukupnom iznosu od 9.811,10 KM⁴.

² U toku obavljanja revizije ovlašteno lice za finansijske izvještaje je dalo izjavu u kojoj je navedeno da je zaključno sa 31.12.2010. godine formirano 37 Općinskih odbora SNS.

³ Anonimna prijava dostavljena dana 02.08.2010. godine, broj: 03-07-6-3347/10.

⁴ Nalog blagajni br. 2/2010 od 14.02.2010. godine – uplata u iznosu od 3.982,10 KM (2.000,00 EUR) i Nalog blagajni br. 3/2010 u iznosu od 5.829,00 KM (3.000,00 EUR).

Uvidom u nalog blagajni br. 2/2010 od 14.02.2010. godine i nalog blagajni br. 3/2010 od 19.04.2010. godine, nije utvrđen identitet fizičkog ili pravnog lica koje je dalo prilog stranci jer je na nalozima navedeno da su sredstva Donacije – Novi Sad.

Stranka ove priloge nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama, niti iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju političkih stranaka, čime je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Revizijom je utvrđeno da je Srpska napredna stranka prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Srpska napredna stranka ne raspolaže kompletnom finansijskom dokumentacijom za 2010. godinu, tj. ne posjeduje kompletne izvode iz poslovnih knjiga (analitičke kartice), niti specifikacije za naplaćenu članarinu.

U postupku revizije, Službi za reviziju je predložen bruto bilans za period 01.01.-31.12.2010. godinu, godišnji (završni) obračun za 2010. godinu, izvodi sa transakcijskog računa, kao i blagajnički dnevnik – izvještaji za period 01.05.2010. – 15.12.2010. godine.

Služba za reviziju je tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja koristila eksterne izvore informacija, odnosno podatke o transakcijskim računima stranke iz Jedinственог регистра transakcijskih računa u Centralnoj banci BiH i podatke Poreske uprave Republike Srpske o jedinstvenim identifikacionim brojevima pravnih lica. Na osnovi prikupljenih podataka utvrđeno je da Srpska napredna stranka ima otvoren jedan transakcijski račun, odnosno jedan jedinstveni identifikacioni broj.

Na osnovi obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu utvrđeno je da Srpska napredna stranka nije vodila evidencije o svojim prihodima i rashodima i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Na osnovi raspoložive dokumentacije, utvrđeno je da Srpska napredna stranka nema pravilno uspostavljene evidencije o osnovnim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama. Također je utvrđeno da stranka nije uspostavila evidencije o poslovanju nižih organizacionih dijelova stranke. Revizijom je utvrđeno da knjiženje poslovnih promjena nije vršeno na osnovi potpune dokumentacije.

Srpska napredna stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od članarine u iznosu od 8.270,00 KM. Uvidom u analitičke kartice prihoda, utvrđeno je da su prihodi od članarine evidentirani samo na osnovi izvoda sa transakcijskog računa jer stranka ne raspolaže dokumentacijom (specifikacije, uplatnice i dr.) iz koje je moguće utvrditi identitet uplatioca i iznos uplaćene članarine. SNS ne posjeduje odluku o visini članarine.

(2) Revizijom je utvrđeno da Srpska napredna stranka nije u obrascu 1-1 (teritorijalna struktura političke stranke) iskazala niže organizacione dijelove, čime su prekršene odredbe člana 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Prema izjavi lica ovlaštenog za finansijske izvještaje koja je data tokom obavljanja revizije, Srpska napredna stranka je zaključno sa 31.12.2010. godine formirala 37 općinskih odbora SNS.

(3) Na osnovi dokumentacije koja je dostavljena uz anonimnu prijavu, utvrđeno je da Srpska napredna stranke nije u svojim poslovnim knjigama iskazala prihode od donacija, nije evidentirala promet putem blagajne, niti obaveze na osnovi pozajmice prema fizičkom licu.

- Uvidom u uplatnice-naloge blagajni, utvrđeno je da je SNS putem blagajne primila donacije u ukupnom iznosu od 9.811,10 KM, što nije evidentirano u blagajni, niti poslovnim knjigama stranke.

- Također je utvrđeno da je stranka izvršila nabavku računarske opreme u iznosu od 847,83 KM, po računu "EastCode" br. 2011/09 od 02.12.2009. godine. Prema dokumentaciji, račun je plaćen 16.02.2010. godine, a sredstva za plaćanje su obezbjeđena pozajmicom od fizičkog lica⁵

Uvidom u bilans stanja na dan 31.12.2009. godine, te bruto bilans na dan 31.12.2010. godine, utvrđeno je da Srpska napredna stranka u svojim poslovnim knjigama nema evidentiranu ovu opremu, odnosno nisu evidentirane obaveze na osnovi pozajmice od fizičkog lica, niti promet putem blagajne u navedenom iznosu.

(4) Srpska napredna stranka nije dostavila obrazac 3-b (prilozi pravnih lica), čime je prekršila odredbe člana 7. i člana 15. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Revizijom je utvrđeno da je SNS primila priloge dva pravna lica u ukupnom iznosu od 250,00 KM, i to: prilog SZR "Zidar" Lopare u iznosu od 50,00 KM i prilog "AI-SHOP Design" d.o.o. u iznosu od 200,00 KM.

Stranka nije dostavila obrazac 3-b, dok je u obrascu 3 (ukupni prihodi političke stranke) iskazala priloge pravnih lica u iznosu od 250,00 KM.

(5) Uvidom u obrazac 3 (ukupni prihodi političke stranke), utvrđeno je da je SNS iskazala dobit od pravnih lica u vlasništvu političke stranke u iznosu od 535,00 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa i uvidom u analitičke kartice prihoda, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka primila priloge fizičkih lica u pojedinačnim iznosima od 20,00 KM do 100,00 KM, u ukupnom iznosu od 535,00 KM.

Na osnovi navedenog utvrđeno je da je stranka priloge fizičkih lica u iznosu od 535,00 KM iskazala kao dobit od pravnih lica u vlasništvu političke stranke, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

(6) SNS nije u obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica) iskazala jedinstvene matične brojeve fizičkih lica, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

(7) Služba za reviziju je utvrdila da Srpska napredna stranka nije evidentirala sve rashode i obaveze nastale u 2010. godini, tako da ni troškovi ni obaveze u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju stvarnom stanju.

⁵ Nalog blagajni br. 05/2010 od 15.02.2010. godine na iznos od 890,00 KM.

- Prema raspoloživoj dokumentaciji, tj. ugovorima o zakupu poslovnih prostorija za odbore SNS u Doboju, Brčkom i Istočnom Sarajevu⁶, utvrđeno je da su troškovi zakupnine za poslovne prostorije koje su koristili ovi odbori u 2010. godini iznosili 4.030,00 KM. Obzirom da stranka nije iskazala troškove zakupnine u obrascima 4-1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi), prekršene su odredbe člana 7. stav (2)⁷ i člana 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
- Uvidom u analitičku karticu zakupnine, utvrđeno je da stranka nije iskazala troškove zakupa velike sale u Trebinju u iznosu od 200,00 KM⁸.
- Na osnovi dokumentacije koja je dostavljena uz anonimnu prijavu⁹, odnosno na osnovi Izjave fizičkih lica, utvrđeno je da je u kabinetu i sekretarijatu SNS, na stručno-administrativnim poslovima, u periodu od januara do marta 2010. godine bilo angažirano 5 lica. Prema izjavi, naknade za rad su iznosile 9.150,00 KM, od čega je 3.850,00 KM isplaćeno ovim licima, dok 5.300,00 KM čini obavezu stranke.
Uvidom u bruto bilans za period 01.01.-31.12.2010. godinu i godišnji finansijski izvještaj, utvrđeno je da stranka nema evidentirane troškove ličnih primanja, niti obaveze po istom osnovu.
- Uvidom u bruto bilans i finansijski izvještaj, utvrđeno je da je Srpska napredna stranka izvršila isplate fizičkim licima po računima za utrošeno gorivo u ukupnom iznosu od 1.197,44 KM.
Na osnovi poslovne dokumentacije stranke i kopija računa na osnovi kojih su vršene gotovinske isplate sa blagajne, nije moguće utvrditi da je trošak nastao u svrhu obavljanja stranačkih poslova. Služba za reviziju je utvrdila da politička stranka nije izdavala naloge za službena putovanja, niti da ima bilo koju drugu dokumentaciju na osnovi koje bi bilo moguće utvrditi mjesto i svrhu putovanja. Također, revizijom nije utvrđeno da stranka posjeduje vozila.
Imajući u vidu da stranka ne posjeduje vozila, odnosno da nije izdavala putne naloge, a da je vršila isplate fizičkim licima po računima za gorivo koje sa poreskog aspekta imaju karakter ličnih primanja, Srpska napredna stranka je bila obavezna izvršiti obračun poreza na dohodak i pripadajuće doprinose na iznos od 1.197,44 KM.
Obzirom da, u skladu sa poreskim propisima, stranka nije obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose na isplaćena sredstva, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju troškovi i obaveze po ovom osnovu nisu iskazani.

- (8) Srpska napredna stranka nije popunila obrazac 5. (kredit, pozajmice i obaveze) u skladu sa odredbama člana 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
SNS nije iskazala obaveze prema dobavljačima u ukupnom iznosu od 4.016,00 KM, koliko je iskazano u bruto bilansu stranke.
Također je utvrđeno da stranka nije u svojim poslovnim knjigama iskazala cjelokupne obaveze na osnovi troškova telefonskih usluga, tj. obaveze prema Telekomunikacijama RS, AD Banja Luka. Prema podacima iz poslovnih knjiga obaveze prema "Telekomunikacijama RS" AD Banja Luka iznose 1.257,83 KM, dok je na računu za decembar 2010. godine da dug na osnovi usluga mobilne telefonije iznose 2.769,92 KM.

⁶ Ugovori dostavljeni iz Anonimnu prijavu, koja je dostavljena dana 02.08.2010. godine, broj: 03-07-6-3347/10.

⁷ U skladu sa članom 7. stav (2) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, finansijski izvještaj na nivou stranke podnosi se na obrascima 1, 1-1, 2, 2-1, 3, 3-f, 4 i 5, a za organizacione dijelove stranke na obrascima 3-a, 3-b, 3-c, 3-e, 4-1 i 4-2, i to posebno za svaki organizacioni dio političke stranke

⁸ Račun Doma mladih Trebinje broj: 55/10 od 30.04.2010. godine

⁹ Anonimna prijava dostavljena dana 02.08.2010. godine, broj: 03-07-6-3347/10.

Troškovi predizborne kampanje

Srpska napredna stranka je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 59.940,70 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁰ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Srpska napredna stranka je u svrhu izborne kampanje mogla potrošiti 715.309,20 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Srpskoj naprednoj stranci da se pridržava odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovi uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da postupa u skladu sa odredbama člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i to:*
 - *da u finansijskom izvještaju prijavljuje sve priloge pravnih i fizičkih lica iznad 100 KM,*
 - *da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima, i*
 - *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*
- *da u skladu sa zakonskim propisima vrši redovan popis na dan 31.12. svake godine, i*
- *da uspostavi upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovi kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definiranje visine blagajničkoga maksimuma.*

Imajući u vidu da je i u prethodnom izvještaju o reviziji Služba za reviziju dala preporuke za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, a da politička stranka nije ispoštovala date preporuke, preporučujemo Srpskoj naprednoj stranci da u što kraćem roku:

- *uspostavi adekvatne računovodstvene evidencije, kao pretpostavku za pravilno finansijsko izvještavanje,*
- *utvrdi stvarno stanje svojih obaveza i provede odgovarajuća knjiženja u svojim poslovnim knjigama, i*
- *u što kraćem roku, izvrši popis opreme i inventara i izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.*

¹⁰ Član 15.10 stav (2) propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Srpska napredna stranka nije dostavila primjedbe na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opći izbori 2010.

Zahvaljujemo ovlaštenom licu za finansijske izvještaje za dobru i korektnu saradnju tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Hasida Gušić – šefica Službe za reviziju

Veliborka Kenjić – revizorica

Anela Burdžović-Kapić – pomoćnica revizorice